

851**UCHWAŁA SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 10 grudnia 1997 r.

w sprawie obchodów 50 rocznicy uchwalenia Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka.

10 grudnia 1997 r. rozpoczyna się światowy Rok Praw Człowieka proklamowany dla uczczenia 50 rocznicy przyjęcia Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka.

W 1948 r. w Paryżu odbyło się historyczne posiedzenie, na którym Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych przyjęło Powszechną Deklarację Praw Człowieka.

Po raz pierwszy w dziejach ludzkości narody świata uznały zgodnie, iż źródłem niezbywalnych praw wszystkich członków rodziny ludzkiej jest przyrodzona godność człowieka, stanowiąca podstawę wolności, sprawiedliwości i pokoju na świecie.

U podstaw przywrócenia Senatowi w Polsce w 1989 r. była potrzeba stworzenia instytucji, która w procesie stanowienia prawa kontrolowałaby jego zgodność z powszechnie przyjętymi prawami człowieka i zasada-

mi praworządności. Dlatego też Senat Rzeczypospolitej Polskiej przywiązuje wielką wagę do zbliżającej się 50 rocznicy uchwalenia Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej w 1998 r. włączy się aktywnie w obchody tej rocznicy, organizując uroczyste posiedzenie Izby, a także konferencje tematycznie poświęcone poszczególnym problemom praw człowieka i praworządności.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej wyraża przekonanie, że obchody 50 rocznicy przyczynią się do pogłębienia szacunku wobec niezbywalnych praw człowieka i podniesienia świadomości obywateli o przysługujących im prawach.

Marszałek Senatu: *A. Grześkowiak***852****UCHWAŁA SĄDU NAJWYŻSZEGO**

z dnia 11 grudnia 1997 r.

o ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 21 września 1997 r.

Sąd Najwyższy w składzie całej Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych:

przewodniczący: Prezes Sądu Najwyższego — Jan Wasilewski,

sędziowie Sądu Najwyższego: Teresa Flemming-Kulesza, Józef Iwulski, Kazimierz Jaśkowski, Adam Józefowicz, Andrzej Kijowski, Roman Kuczyński, Jerzy Kuźniar, Jerzy Kwaśniewski, Maria Mańkowska, Zbigniew Myszka, Teresa Romer, Walerian Sanetra, Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Stefania Szymańska, Maria Tyszel, Barbara Wagner, Andrzej Wasilewski, Andrzej Wróbel,

protokolant: Izabela Twardowska,

z udziałem Zastępcy Prokuratora Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej Stefana Śnieżki i Zastępcy Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej Stanisława Kosmala,

na posiedzeniu jawnym w dniu 11 grudnia 1997 r. rozpoznał sprawę ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

Na podstawie sprawozdania Państwowej Komisji Wyborczej z przebiegu wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej oraz postanowień wydanych przez Sąd Najwyższy w wyniku rozpoznania 82 protestów, w tym 15 odpowiadających i 67 nie odpowiadających ustawowym wymaganiom, a także po wysłuchaniu Zastępcy Prokuratora Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej oraz Zastępcy Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, którzy wnieśli o stwierdzenie ważności wyborów:

1. Sąd Najwyższy rozważył i przyjął zawartą w sprawozdaniu Państwowej Komisji Wyborczej ocenę, że organy przeprowadzające wybory nie dopuściły się takich naruszeń prawa wyborczego, które mogły mieć wpływ na wynik wyborów.

2. Sąd Najwyższy podzielił treść wydanych w składach trzech sędziów Sądu Najwyższego 15 opinii w sprawach merytorycznie rozpatrzonych protestów wyborczych, wśród których nie było protestów przeciwko wyborowi posła. W 6 spośród tych 15 spraw wyborcy zasadnie zarzucili określonym obwodowym komisjom wyborczym naruszenie przepisów Ordynacji

wyborczej do Sejmu. W dwóch wypadkach stwierdzone naruszenia polegały na podaniu do publicznej wiadomości wyników głosowania z błędami w stosunku do danych wymienionych w protokole głosowania. Mogło to powodować dezorientację wyborców, ale nie wpłynęło na wynik głosowania. W 3 sprawach stwierdzono nieznaczne błędy w protokołach głosowania, które jednak nie mogły wpłynąć na wynik wyborów. W świetle ustalonych okoliczności brak podstaw do kwestionowania wyjaśnień przewodniczących komisji wyborczych, że powodem zniekształcenia wyników głosowania była niestaranność w sporządzaniu protokołów głosowania. W jednej sprawie wykazano, że w urnie znalazły się 3 karty do głosowania więcej niż liczba kart wydanych za potwierdzeniem podpisami wyborców, co także nie wpłynęło na wynik wyborów. W 9 sprawach protesty były bezzasadne. Wyborcy, którzy je wnieśli, przyjmowali bez usprawiedliwionych powodów, że w podanych przez nich obwodach doszło do zniekształcenia wyników głosowania. W jednym wypadku protestująca — wbrew zasadzie wynikającej z Ordynacji wyborczej do Sejmu — uważała, że bez potrzeby uzyskania specjalnego zaświadczenia powinna mieć prawo głosowania w miejscu czasowego pobytu.

3. Sąd Najwyższy podzielił także rozstrzygnięcia o pozostawieniu protestów bez dalszego biegu, wydane w 67 sprawach, gdyż protesty te nie spełniały warunków określonych w Ordynacji wyborczej do Sejmu. Były bowiem wniesione po terminie, przez podmioty nie uprawnione, zawierały zarzuty nie mieszczące się w przedmiotowym zakresie protestu wyborczego bądź

ograniczały się do kwestionowania wyborów bez przedstawienia albo wskazania dowodów, na których autorzy opierali swoje zarzuty. W wielu wypadkach protestujący nie zarzucali naruszenia przepisów prawa wyborczego, ale podważali zasady niektórych jego regulacji, w szczególności uważając, że sprzeczne z Konstytucją jest traktowanie wyborów jako ważnych mimo frekwencji mniejszej niż 50% uprawnionych do głosowania.

4. Z przedstawionych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 101 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483) oraz art. 128 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 maja 1993 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 45, poz. 205 ze zm.)

stwierdza ważność

wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 21 września 1997 r.

Przewodniczący: *Jan Wasilewski*

Prezes Sądu Najwyższego

Sędziowie Sądu Najwyższego: *Teresa Flemming-Kulesza, Józef Iwulski, Kazimierz Jaśkowski, Adam Józefowicz, Andrzej Kijowski, Roman Kuczyński, Jerzy Kuźniar, Jerzy Kwaśniewski, Maria Mańkowska, Zbigniew Myszka, Teresa Romer, Walerian Sanetra, Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Stefania Szymańska, Maria Tyszel, Barbara Wagner, Andrzej Wasilewski, Andrzej Wróbel*

853

Sygn. akt III SW 530/97

UCHWAŁA SĄDU NAJWYŻSZEGO

z dnia 11 grudnia 1997 r.

o ważności wyborów do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 21 września 1997 r.

Sąd Najwyższy w składzie całej Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych:

przewodniczący: Prezes Sądu Najwyższego — Jan Wasilewski,

sędziowie Sądu Najwyższego: *Teresa Flemming-Kulesza, Józef Iwulski, Kazimierz Jaśkowski, Adam Józefowicz, Andrzej Kijowski, Roman Kuczyński, Jerzy Kuźniar, Jerzy Kwaśniewski, Maria Mańkowska, Zbigniew Myszka, Teresa Romer, Walerian Sanetra, Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Stefania Szymańska, Maria Tyszel, Barbara Wagner, Andrzej Wasilewski, Andrzej Wróbel,*

protokolant: *Izabela Twardowska,*

z udziałem Zastępcy Prokuratora Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej *Stefana Śnieżki* i Zastępcy Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej *Stanisława Kosmala,*

na posiedzeniu jawnym w dniu 11 grudnia 1997 r. rozpoznał sprawę ważności wyborów do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Na podstawie sprawozdania Państwowej Komisji Wyborczej z przebiegu wyborów do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz postanowień wydanych przez Sąd Najwyższy w wyniku rozpoznania 53 protestów, w tym 6 odpowiadających i 47 nie odpowiadających ustawowym wymaganiom, a także po wysłuchaniu Zastępcy Prokuratora Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej oraz Zastępcy Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, którzy wnieśli o stwierdzenie ważności wyborów:

1. Sąd Najwyższy rozważył i przyjął zawartą w sprawozdaniu Państwowej Komisji Wyborczej ocenę, że organy przeprowadzające wybory nie dopuściły się takich naruszeń prawa wyborczego, które mogły mieć wpływ na wynik wyborów.

2. Sąd Najwyższy podzielił treść wydanych w składach trzech sędziów Sądu Najwyższego opinii o częściowej zasadności jednego i bezzasadności pięciu merytorycznie rozpatrzonych protestów wyborczych, wśród których nie było protestów przeciwko wyborowi senatora. W sprawie częściowo zasadnego protestu zarzut dotyczył nieprawidłowego ustalenia wyniku gło-